

**CO DECYDUJE
O KLIMACIE POLSKI:
SKŁADNIKI CZY CZYNNIKI?**

**BLANDYNA
ZAJDLER**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii dla szkoły podstawowej kl. VII

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Co decyduje o klimacie Polski: składniki czy czynniki?

Cel ogólny

Pokazanie, co decyduje o klimacie.

Cele szczegółowe

O. wyjaśnia pojęcie klimatu, wymienia składniki klimatu, odczytuje z klimatogramów wartości temperatury powietrza i sumy opadów, wskazuje skrajne wartości;

- wyjaśnia, co może decydować o charakterze klimatu, wyjaśnia, korzystając z klimatogramów i map klimatycznych, charakterystyczne cechy klimatu Polski, opisuje składniki klimatu Polski oraz długość okresu wegetacyjnego, wyjaśnia, jakie czynniki klimatyczne decydują o składnikach klimatu.

Metody/Techniki/Formy pracy

Lekcja ćwiczeniowa z klimatogramami, burza mózgów, rybi szkielet, praca w grupie.

Środki dydaktyczne

E-podręcznik, atlas geograficzny, rysunek ryby i ości – tyle ile jest czynników klimatycznych, smartfony – jeden na ławkę – do pracy w grupie.

Opis przebiegu lekcji

1. Faza wstępna

N. przypomina pojęcia: pogoda, składniki pogody, klimat, składniki i czynniki klimatyczne (uczeń to zna z wcześniejszych klas). Nauczyciel rysuje na tablicy tabelkę z dwoma kolumnami, jedna to składniki a druga to czynniki klimatyczne. Omawia z uczniami pracę metodą rybiego szkieletu.

2. Faza wykonawcza

N. prosi uczniów, żeby wypisali do odpowiedniej rubryki tabeli, która znajduje się na tablicy, składniki klimatu (temperatura powietrza, ciśnienie atmosferyczne, wilgotność powietrza, nasłonecznienie, wiatr, zachmurzenie, opady i osady atmosferyczne) i czynniki klimatyczne: (szerokość geograficzna, rozkład lądów i mórz, wysokość nad poziomem morza, prądy morskie, ukształtowanie powierzchni, rodzaj podłoża, szata roślinna).

Nauczyciel dzieli klasę na dwie części, w jednej daje ości do składników, w drugiej do czynników i prosi o wybranie z listy czynników te, które decydują o klimacie Polski. Należy je wpisać jako tytuł ości.

U. na swoich ościach zapisują odpowiednie informacje, mają na to 15 minut.

Zadania

Grupa 1. Składniki klimatu

Z jednej strony uczniowie wypisują, co decyduje o danym składniku, z drugiej cechy tego składnika według własnej wiedzy i odszukanych informacji z e-podręcznika i atlasu.

Grupa 2. Czynniki klimatyczne

Na ości z jednej strony uczniowie opisują czynnik, a z drugiej strony, o którym składniku klimatu decyduje i w jaki sposób.

N. omawia pracę uczniów, ocenia jej poprawność.

3. Faza podsumowująca

N. nawiązuje do składników i czynników klimatycznych i pyta, co w takim razie decyduje o klimacie Polski. Wyjaśnia, że na następną lekcję uczniowie przynoszą zebrane materiały na temat: *Jak pogoda może wpływać na zajęcia ludności* i sami prowadzą lekcję.

Komentarz metodyczny

Na pierwszej lekcji uczeń korzystając z dostępnych materiałów źródłowych, opisuje cechy klimatu Polski, wyjaśnia, co jest składnikiem klimatu, a co czynnikiem klimatycznym. Analizuje klimatogramy, tworzy listę czynników klimatycznych i składników klimatycznych.

Druga lekcja to wpływ czynników na poszczególne składniki klimatu (rybi szkielet).

Ważne

Nauczyciel przygotowuje schemat przedstawiający dużą rybę i ości, jedna ość jest przeznaczona dla jednej grupy, a w głowie ryby wpisuje temat lekcji.

Można korzystać z e-podręcznika, mapy, klimatogramów. **Ości składników klimatycznych przydziel słabszym uczniom, a czynniki lepszym.**

Uczniowie ze SPE pracując w grupach, realizują wymagania zgodnie z Pp.:

Odczytywanie danych klimatycznych. Korzystanie z map, fotografii, wykresów, diagramów, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.

Kompetencje

Matematyczne i z zakresu nauk przyrodniczych oraz przedsiębiorczości, a także społeczne, językowe, cyfrowe.